

Gynekologinen päiväkirurginen pientoimenpide

Mitä toimenpiteessä hoidetaan?

Gynekologisia pientoimenpiteitä ovat esimerkiksi ulkosynnyttimien tai kohdunsuun muutosalueen poisto, kohdun sisäisen myoman (hyvänlaatuinen lihaskasvain) poisto, kohtuontelon kaavinta tai bartholinin rauhasen avaus tai -poisto.

Sairaanhoitaja soittaa sinulle voinnista ja leikkaukseen valmistautumisesta noin 1 viikko ennen leikkausta. Saat puhelimesta **tarkemman tiedon sairaalaan tuloajasta**.

Toimenpiteen kulku

Toimenpide tehdään yleensä **paikallispuudutuksessa** tai **nukutuksessa**, jolloin kipu- ja nukutuslääkkeet annetaan suonensisäisesti. Toimenpide tehdään toimenpidesalissa ja se kestää muutamasta minuutista puoleen tuntiin.

Ennen toimenpidettä

Sairaalaan tullaan toimenpideaamuna. Ennen sairaalaan tuloa **ole syömättä 6 tuntia ja kokonaan juomatta 2 tuntia**. Ennen juomatauon alkamista voit juoda yhteensä 2 - 4 dl **kirkkaita** (läpinäkyviä) hiilihapottomia juomia. Sallittuja ovat vesi, tee tai kahvi **ilman maitoa**, kirkas mehu **ilman hedelmälihaa**.

Sovitut lääkkeet voit kuitenkin ottaa pienen vesitilkkan kanssa sen jälkeenkin.

Kaikki korut mukaan lukien lävistyskorut pitää poistaa ennen toimenpiteeseen tuloa.

Jos toimenpide edellyttää **laboratoriotutkimuksia**, saat ohjeen niihin kutsukirjeen mukana. Löydät ohjeesta **oheistuksen näytteenottoajasta, jota tulee noudattaa**. Tutkimukset otetaan omassa terveyskeskuksessa, jonne sinun tulee **itse varata aika riittävän ajoissa**.

Lääkitys ennen toimenpidettä

Jos mahdollista, ota ennen sairaalaan saapumista kotona esilääkkeeksi **ibuprofeenia 800mg ja parasetamolia 1 g** pienen vesitilkkan kanssa.

Lääkitys lievittää kipua ja rauhoittaa kohdun supistelutaipumusta. Ota yhteys sairaalaan, jos edellä mainittu lääkitys ei sovi sinulle tai olet yli 70-vuotias. Tarvittaessa voit saada esilääkityksen myös sairaalassa.

Toimenpiteen jälkeen sairaalassa

Toimenpide vaatii lyhyen seurannan sairaalassa toimenpiteen jälkeen. Toimenpiteen jälkeen voit tuntea lievää kipua, johon saat lääkettä tarpeen mukaan. Kotiin pääsy on mahdollista, kun jalkeilla olo sujuu eikä sinulla ole merkittävää kipua tai pahoinvointia.

Nukutuksen jälkeen kotiutumista varten sinulla pitää olla oman turvallisuutesi vuoksi **saattaja kotimatkaa varten ja toimenpidettä seuraavan yön ajaksi**. Autolla ajaminen ja alkoholin käyttö on ehdottomasti kiellettyä 24 tuntia nukutuksen jälkeen. Nukutusaineet poistuvat hitaasti elimistöstä ja niillä voi olla vaarallisia yhteisvaikutuksia alkoholin kanssa.

Jos et saa itsellesi hakijaa toimenpiteen jälkeen, ota yhteyttä sairaalaan jo ennen toimenpidettä!

Kotihoito

- **Ulkosynnyttimien muutosalueen poiston ja Bartholinin rauhasen avauksen/ poiston** jälkeen tulee leikkausaluetta suihkuttaa joka WC –käynnillä. Ilmakylvyt toimenpidealueelle nopeuttavat haavan paranemista. Istumista tulisi välttää aluksi. Ompeleet sulavat itsestään 2–3 viikon kuluessa.
- Kohdunsuun muutosalueen poiston jälkeen esiintyy yleensä hieman veristä vuotoa, joka muuttuu myöhemmin ruskeaksi. Hoidetulle alueelle syntyy **rupi, joka irtoaa noin 1 - 2 viikon kuluessa toimenpiteestä** ja silloin saattaa tulla runsaampaa veristä vuotoa. Uimista, amme ja -istumakylpyjä, yhdyntöjä sekä tamponien tai kuukuppien käyttöä tulee välttää seuraaviin kuukautisiin asti tulehdus- ja vuotoriskin vuoksi.
- **Kohtuun kohdistuvien toimenpiteiden** jälkeen jälkivuoto on yksilöllistä. Vuodon aikana tulee välttää yhdyntää, tamponien ja kuukuppien käyttöä, uimista sekä ammekylpyjä tulehdusvaaran vuoksi.

Kotona voit lievittää kipuja ilman reseptiä saatavilla särkylääkkeillä tai lääkärin ohjeen mukaan.

Sairasloman pituus on toimenpiteestä riippuen 1–2 vrk. Rutiininomaista jälkitarkastusta ei yleensä tarvita. Tarvittaessa jälkitarkastusaika ja -paikka sovitaan kanssasi yksilöllisesti.

Mahdolliset ongelmat

Mikäli toimenpiteen jälkeen sinulla tulee runsasta tai pahanhajuista vuotoa emättimestä, alavatsakipua tai lämmönnousua, haava-alueen punoitusta, märkäistä eritettä tai kuumetta, ota yhteys toimenpiteen tehneeseen yksikköön.